

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar ”Innovation som drivkraft – från forskning till nytta” (SOU 2020:59)

Högskolan i Borås har med stort intresse tagit del av betänkandet ”Innovation som drivkraft – från forskning till nytta” (SOU 2020:59). Högskolan i Borås vill särskilt framhålla följande:

Det är mycket välkommet och angeläget med den breddning av begreppet nyttiggörande som utredningen försöker sig på. Trots detta anser högskolan att en allt för stor slagsida åt kommersialisering och entreprenörskap färgar utredningens förslag. Dessa aspekter är på intet vis oviktiga för utvecklingen av nyttiggörande och innovation vid landets lärosäten. Men för att fullt ut ta tillvara den potential som finns vid landets lärosäten för att uppnå de nationella målsättningarna om Sverige som ett framstående forsknings- och innovationsland krävs det att synen på nyttiggörande breddas.

Utredningens förslag om att alla högskolor ska ges möjlighet att ha ett eget innovationskontor bedöms som positivt. Samtidigt är det högskolans bedömning att ett fortsatt välutvecklat regionalt samarbete mellan högskolorna är nödvändigt för en fortsatt positiv utveckling av den innovationsstödande verksamheten. Den föreslagna ökningen av verifieringsmedel bedöms i detta sammanhang som välkommen. Högskolan i Borås är tveksam till en konstruktion med stöd i form av villkorslån.

Utredningens förslag kring åtgärder för uppföljning och utvärdering är problematiska. Det är en självklarhet att verksamheten ska utvärderas men förslagen måste ses mot bakgrunden av att lärosätena redan idag granskas och utvärderas i stor utsträckning. Att ovanpå detta tillföra ytterligare riktade utvärderings- och uppföljningsinsatser riskerar att leda till en trötthet och en för stor administrativ börda varför effektiviteten kan ifrågasättas. Värt att påpeka är också att Vinnovas föreslagna roll kan ifrågasättas av främst två skäl, dels finns redan UKÄ med en tydligt

definierad granskande roll samt det faktum att Vinnova är en stor och mycket viktig finansiär för sektorn.

Utredningen presenterar ett antal förslag och tankar kring holdingbolagens roll och förutsättningar. Högskolan i Borås delar uppfattningen att styrningen av holdingbolagen från statens sida måste bli tydligare. Först då kan högskolornas styrning av holdingbolagen utvecklas i rätt riktning. Högskolan instämmer i förslaget om att alla högskolor som önskar ska få ha ett holdingbolag. Högskolan i Borås är däremot försiktigt avvaktande till det utökade uppdrag och större frihetsgrader som föreslås för holdingbolagen. Det är inte helt oproblematiskt om lärosäten, inom tydliga ramar och restriktioner, kan föra kapital från lärosätet till holdingbolagen. Kapitalet hos högskolorna härrör från överskott inom verksamhetsgrenarna utbildning eller forskning och om detta ska få föras till holdingbolagen uppstår en rad frågeställningar. Denna fråga bör utredas ytterligare. På samma sätt måste förslaget att holdingbolagen i större utsträckning ska kunna företräda högskolan juridiskt utredas ytterligare och då ställas mot myndighetsformen och en ökad autonomi för högskolorna. Det finns också en uppenbar risk för en ökad detaljstyrning av holdingbolagen som inte är önskvärd.

Förslaget om att ett gemensamt finansieringsbolag bestående av ett konsortium av alla holdingbolag bedöms inte lösa problemet med finansiering för holdingbolagen. En sådan centralistisk lösning riskerar snarare att försvåra arbetet på den lokala och regionala arenan där lärosätena och holdingbolagen bara är en aktör av många.

Högskolan i Borås är tveksamma till nyttan av inrättande av ett nationellt centrum för entreprenörskap utan förordar i större utsträckning samarbeten lärosätena emellan.

När det gäller finansieringen av förslagen i utredningen avvisar Högskolan i Borås bestämt förslaget att dessa ska finansieras genom en omfördelning av forskningsmedel. Dels utifrån perspektivet att dessa basanslag är oerhört viktiga för lärosätena i en verklighet med stor andel extern finansiering av forskningen men även utifrån perspektivet att detta sänder signalen att innovation och nyttiggörande främst utgår från forskning. Detta i ett läge där många lärosäten, och även utredningen, gör försök att bredda definitionen så att även utbildning får en självklar plats.

I detta ärende har rektor Mats Tinnsten varit beslutande. Chef Forskning och innovation, Anders Stenström, har varit föredragande. Under beredningen har dialog förts med Högskolan i Halmstad, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst, Högskolan i Jönköping, Chalmers samt med Västra Götalandsregionen.

Mats Tinnsten

Anders Stenström